

svspes9800651e

Č. j.: SVS/2025/131769
Vyřizuje: MVDr. Marie Sopková
Telefon: +420 720 955 292

V Praze dne 11.09.2025

Preventivní opatření v malochovech drůbeže k zabránění šíření NCD a AI

Vážení občané,

s ohledem na nepříznivou nákazovou situaci newcastleské choroby v sousedním Polsku a s ohledem na blížící se podzim, kdy se zvyšuje riziko zavlečení ptačí chřipky a také newcastleské choroby do chovů drůbeže migrujícími volně žijícími ptáky Vás chceme informovat o důležitosti důsledného dodržování preventivních opatření ve Vašich chovech s cílem zabránit vzniku a šíření těchto dvou nákaz.

Obě tato vysoce nakažlivá onemocnění drůbeže jsou považována dle evropské legislativy za nebezpečné nákazy, neléčí se a v případě potvrzení je nutné zvířata v chovu utratit a neškodně odstranit. Při podezření na výskyt těchto nákaz v chovu drůbeže je nutné kontaktovat místně příslušnou krajskou veterinární správu, která zajistí odběr vzorků pro laboratorní diagnostiku, a v případě potvrzení těchto nákaz zajistí utracení zvířat a další postup v chovu.

Ptačí chřipka, neboli také aviární influenza, je virová nákaza kura domácího, krůt, vodní drůbeže, pernaté zvěře, exotických ptáků a volně žijícího ptactva. Viry ptačí chřipky se běžně vyskytují u volně žijících ptáků, častěji u vodních, kteří jsou přirozeným rezervoárem viru. Vodní drůbež je bez klinických příznaků a úhyny jsou vzácné. Většinou nákaza propukne u domácí drůbeže po kontaktu s infikovaným vodním ptactvem. Infikovaná zvířata jsou otupělá, mají načepýřené peří, odmítají se pohybovat, mají dýchací potíže. Příjem krmiva je výrazně snížen nebo se objeví úplné nechutenství. Rovněž snáška se výrazně snižuje nebo se úplně zastaví. Vejce jsou deformovaná a mají tenkou skořápku. Některá zvířata vykazují příznaky nachlazení (výtok z nosu, kýchání). Během jednoho až dvou dnů dochází k vysokému úhynu. Zjišťovány jsou krváceniny a nekrotické změny na hřebínku a lalůčkách, které mohou být cyanotické. Může být zjišťován vodnatý průjem a vysoká žíznivost. **Vakcinace proti této nákaze se neprovádí** a v současnosti je i zakázána, protože sledování nákazy je založeno na průkazu specifických protilátek.

Ptačí chřipka je zoonóza, tedy nákaza zvířat, která je přenosná na člověka. Lidé se mohou infikovat pouze kontaktem s infikovanými ptáky nebo jejich exkrety (výkaly, peří, uhynulá zvířata apod.). Při dodržení základních ochranných pravidel je pravděpodobnost nakažení minimální.

Newcastleská choroba, známá také jako pseudomor drůbeže, je virové onemocnění postihující především hrabavou drůbež. Nejčastěji bývá postižen kur domácí, ale onemocnět mohou i krůty, pávi, bažanti, perličky, holubi, křepelky, koroptve. Kachny a husy jsou rovněž vnímavé, avšak onemocnění u těchto druhů se objevuje zřídka. Vnímaví jsou i pštrosi a mnoho druhů volně žijících ptáků. Onemocnění má podobné příznaky jako ptačí chřipka a projevuje se gastrointestinálními, respiračními a nervovými příznaky, způsobuje ztráty produkce a může vést k hromadným úhynům. V některých případech dochází pouze ke zvýšeným úhynům bez zjevných klinických příznaků. Vakcinace je povinná pouze v reprodukčních chovech kura domácího a v chovech nosnic s produkcí konzumních vajec s více než 500 kusy nosnic na hospodářství, avšak vzhledem k závažnosti této nákazy, doporučujeme všem chovatelům ptáků zvážit vakcinaci svých zvířat nebo nakupovat drůbež již vakcinovanou od prověřených dodavatelů. Vakcinace je účinným nástrojem prevence, který pomáhá chránit zdraví ptáků a zároveň snižuje riziko šíření nákazy. Na trhu jsou dostupné jak živé, tak inaktivované vakcíny. Výběr vhodného typu vakcíny závisí na druhu chovu, věku ptáků a dalších faktorech. Newcastleská choroba je také zoonóza, i když jen mírně nebezpečná pro člověka.

K přenosu těchto nákaz dochází přímým kontaktem s infikovanými ptáky nebo nepřímo prostřednictvím kontaminovaného krmiva, vody, pomůcek či obuvi. S ohledem na hrozící nebezpečí zavlečení této nákazy v rizikových obdobích (jarní a podzimní migrace volně žijících ptáků) na naše území výrazně doporučujeme chovatelům drůbeže, která má přístup do venkovních výběhů, důsledném dodržování preventivních opatření, kterými jsou:

- zamezit kontaktu chované drůbeže s volně žijícími ptáky použitím ochranných sítí proti volně žijícímu ptactvu, plašičů nebo odpuzovačů;
- krmivo a vodu umístit do budov nebo pod přístřešky;
- pravidelně čistit a dezinfikovat kurník a výběh, provádět deratizaci;
- pokud možno nenapájet neošetřenou vodou z povrchových vodních nádrží;
- ke kterým mají přístup volně žijící ptáci
- oddělit chov hrabavé a vodní drůbeže;
- dodržovat osobní hygienu, převlékání, přezouvání a mytí rukou;
- naskladňovat drůbež nejlépe současně;
- vakcinovat proti newcastleské chorobě nebo nakupovat již vakcinovanou drůbež od prověřených dodavatelů.

V případě zvýšených úhynů, změn ve zdravotním stavu nebo produkci vajec, je nutné neprodleně informovat místně příslušnou krajskou veterinární správu. Dále bychom Vás chtěli informovat, abyste v případě nálezů uhynulých volně žijících ptáků ve Vaší obci nebo v její blízkosti rovněž informovali místně příslušnou krajskou veterinární správu. Kontakty na jednotlivá regionální pracoviště naleznete na webových stránkách Státní veterinární správy (www.svscr.cz): [Organizační útvary Státní veterinární správy – Státní veterinární správa](#) .

Další informace naleznete na webových stránkách Státní veterinární správy [Ptačí chřipka – aviární influenza – Státní veterinární správa](#) , [Newcastleská choroba – Státní veterinární správa](#) a [Ptačí chřipka u volně žijících ptáků – Státní veterinární správa](#) .

Děkuji.

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel
podepsáno elektronicky